Türkçe Ampute Vücut ?maj Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türkçe Ampute Vücut ?maj Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31865

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türkçe Ampute Vücut ?maj Anketi, uzuv kayb? ya?ayan bireylerin kendi vücutlar?na yönelik alg?lar?n?, duygular?n? ve tutumlar?n? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Orijinal Ampute Vücut ?maj Ölçe?i'nin (Amputee Body Image Scale, ABIS) Türkçe diline uyarlanmas? çal??mas? sonucunda elde edilmi?tir. Bu anket, özellikle ampute bireylerin ya?am kalitesi ve psikolojik uyum süreçleri üzerindeki vücut imaj?n?n etkisini ölçmeyi hedeflemektedir. Uyarlama çal??mas? Safaz ve arkada?lar? taraf?ndan 2010 y?l?nda gerçekle?tirilmi? olup, ölçe?in Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu göstermi?tir.

Ölçek, uzuv kayb?n?n bireyin benlik sayg?s?, sosyal etkile?imleri ve genel ruh sa?l??? üzerindeki olumsuz yans?malar?n? tespit etmede kritik bir rol oynamaktad?r. Klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda, rehabilitasyon programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek ve bireyselle?tirilmi? müdahale stratejileri geli?tirmek için kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ampute, Vücut ?maj?, Uzuv Kayb?, Psikolojik De?erlendirme, Adaptasyon, Ya?am Kalitesi, Rehabilitasyon, Türk Popülasyonu.

Yazarlar

?smail Safaz, B. Y?lmaz, A. S. Göktepe, K. Yaz?c?o?lu.

Amaç

Türkçe Ampute Vücut ?maj Anketi'nin temel amac?, ampute bireylerin uzuv kayb? sonras? de?i?en fiziksel görünümlerine kar?? geli?tirdikleri alg? ve duygusal tepkileri sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle vücut imaj?yla ilgili s?k?nt?lar? (distress) ve sosyal kaç?nma davran??lar?n? belirleyerek, bireylerin rehabilitasyon ihtiyaçlar?n? anlamaya yard?mc? olur.

Ölçe?in geli?tirilmesi, Türk kültürüne özgü ba?lamda vücut imaj? sorunlar?n? tespit edebilecek standart bir araç ihtiyac?na yan?t vermektedir. Bu sayede klinisyenler ve ara?t?rmac?lar, vücut imaj? sorunlar?n?n ?iddetini objektif olarak de?erlendirebilir ve bu sorunlar?n genel ya?am kalitesiyle olan ili?kisini inceleyebilirler.

Ölçülen Yap?

Ölçek, temel olarak **Vücut ?maj? Bozuklu?u** (Body Image Disturbance) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, ampute bireyin protez kullan?m?, uzvun görünümü ve sosyal ortamlarda uzvun kayb? nedeniyle hissedilen utanç, kayg? veya rahats?zl?k gibi duygusal ve bili?sel bile?enleri içerir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Vücut ?maj?, ki?inin kendi fiziksel görünümüne dair zihinsel temsilini, duygular?n? ve tutumlar?n? kapsar.

Ölçek, özellikle uzuv kayb?na ba?l? olarak geli?en olumsuz benlik alg?s?n?, d??lanma korkusunu ve sosyal ortamlarda hissedilen kendini saklama e?ilimini alt boyutlarda ele almaktad?r. Bu yap?, bireyin fiziksel benli?ine adaptasyonunun önemli bir göstergesidir.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi do?rudan sa?lanmam?? olsa da, 2010 tarihli uyarlama çal??mas? (Safaz ve ark.) ölçe?in Türk popülasyonunda geçerli?ini do?rulam??t?r. Geçerlik çal??malar? genellikle **Yap? Geçerli?i** (Construct Validity) ve **Ölçüt Geçerli?i** (Criterion Validity) üzerine odaklanm??t?r. Yap? geçerli?i, faktör analizi teknikleri kullan?larak ölçe?in teorik yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda, Türkçe Ampute Vücut ?maj Anketi'nin, di?er ilgili psikometrik ölçümlerle (örne?in, ya?am kalitesi ölçekleri veya depresyon envanterleri) beklenen yönde korelasyon gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu, ölçe?in gerçekten vücut imaj?yla ili?kili psikolojik s?k?nt?y? ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r. Geçerlik çal??malar?nda, ölçe?in tek boyutlu veya çok boyutlu yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?u analiz edilmi?tir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi do?rudan belirtilmemi?tir. Ancak standart psikometrik adaptasyon prosedürlerine göre, ölçe?in iç tutarl?l?k (Internal Consistency) ve test-tekrar test güvenirlik yöntemleriyle incelendi?i varsay?lmaktad?r. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösterir ve genellikle **Cronbach Alfa katsay?s?** ile rapor edilir.

2010 y?l?ndaki uyarlama makalesinde, Türkçe ABIS'in kabul edilebilir düzeyde yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?u bildirilmi?tir (genellikle .70 veya üzeri Alfa de?erleri). Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçe?in ampute bireylerin vücut imaj? alg?lar?ndaki gerçek farkl?l?klar? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve rastgele ölçüm hatalar?ndan minimum düzeyde etkilendi?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Orijinal Ampute Vücut ?maj Ölçe?i (ABIS), genellikle tek boyutlu bir yap?ya sahip olarak kabul edilir, ancak baz? ara?t?rmalar alt faktörlerin varl???n? da desteklemi?tir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türk popülasyonundaki yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla **Faktör Analizi** (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) kullan?lm??t?r.

Bu analizler, anketin maddelerinin orijinal ölçe?in teorik yap?s?na uygun bir ?ekilde gruplan?p

ARABPSYCHOLOGY.COM

gruplanmad???n? ara?t?rm??t?r. Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin ampute bireylerin vücut imaj? s?k?nt?lar?n? tutarl? bir ?ekilde temsil eden tek bir temel faktör alt?nda topland???n? veya ilgili alt boyutlara ayr?ld???n? ortaya koymu?tur. Bu sonuçlar, ölçe?in yap?sal geçerlik kan?tlar?n? desteklemektedir.

Ölçek Yap?s?

Test Çe?idi: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Orijinal ABIS genellikle 20 maddeden olu?ur ve 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?r (örn. 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum'dan 5=Kesinlikle Kat?l?yorum'a).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Versiyon), ?ngilizce (Orijinal Versiyon).

Popülasyon Grubu: Ampute bireyler (Uzuv kayb? ya?am?? yeti?kinler).

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Travmatik veya cerrahi nedenlerle alt veya üst ekstremite amputasyonu geçirmi? ve genellikle protez kullanan veya kullanmayan bireyler.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas?na uygun, öz bildirim (self-report) anketidir.

Anahtar Kelimeler

Ampute Vücut ?maj Ölçe?i (ABIS), Psikolojik Uyum, Öz Bildirim Ölçe?i, Klinimetri, Rehabilitasyon Psikolojisi, Likert Ölçe?i, Uzuv Kayb?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: ?smail Safaz

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: safazi@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir (2010 referans?na göre ilgili kurum/hastane adresi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Türkçe Ampute Vücut ?maj Anketi'nin uyarlama çal??mas? 2010 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler, sorumlu yazar ?smail Safaz ile ileti?im kurularak ö?renilmelidir. Ticari

ARABPSYCHOLOGY.COM

kullan?m ve telif haklar?, orijinal ölçe?in (ABIS) yarat?c?lar? ve uyarlama çal??mas?n? yürüten ekip taraf?ndan belirlenir.

Bu ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? psikometrik bilgileri a?a??daki ba?lant?da mevcuttur. Ayr?ca, uyarlama çal??mas?n?n orijinal PDF dosyas?na da eri?im sa?lanabilmektedir.

Orijinal makale ba?lant?s?: tandfonline.com

Uyarlama çal??mas?n?n orijinal PDF dosyas? buradad?r: turkce-ampute-vucut-imaj-anketi-toad.pdf

Kaynaklar

Safaz, ?., Y?lmaz, B., Göktepe, A. S. ve Yaz?c?o?lu, K. (2010). Turkish version of the Amputee Body Image Scale and relationship with quality of life. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni, 20*, 79-83.
Safaz, ?. (Sorumlu Yazar). ?leti?im: safazi@yahoo.com.

Türkçe Ampute Vücut ?maj Anketi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte do?rudan listelenmemi?tir. Maddelerin tam listesi için lütfen yukar?da belirtilen Safaz ve arkada?lar?n?n (2010) orijinal uyarlama makalesine ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM